

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/40/2016
Identifikačné číslo spisu:	4412010623
Dátum vydania rozhodnutia:	18.01.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Šimonová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:4412010623.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Gabriely Šimonovej a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Aleny Šiškovéj v trestnej veci obvineného J. K. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí 18. januára 2017 v Bratislave dovolanie obvineného J. K., podaného prostredníctvom ustanoveného obhajcu proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 24. januára 2013, sp. zn. 4 To 2/2013, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného J. K. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky zo 6. decembra 2012, sp. zn. 1 T 196/2012 bol obvinený J. K. uznaný za vinného zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e/, § 38 ods. 5 Tr. zák. na skutkovom základe, že

dňa 17. augusta 2012 v čase okolo 09.05 hod. v podnapitom stave neďaleko bufetu „G.“ na ulici O. v K., okres E., po tom, ako poškodený B. K., nar. XX. O. XXXX, išiel po chodníku, pristúpil k nemu zozadu, chytil ho za golier košele, ťahal ho dozadu, pýtal od neho cigarety a peniaze, na čo mu poškodený z obavy o svoj život a zdravie dal z peňaženky 50 centov, na čo mu obžalovaný povedal, že „to je málo, daj mi viac peňazí“ a potom vytrhol poškodenému z ruky peňaženku s obsahom asi 6,- eur, pričom

rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky, sp. zn. 3 T 104/05 zo dňa 27. októbra 2005 v spojitosti s uznesením Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 4 To 128/05 zo dňa 26. januára 2006 bol uznaný vinným z trestného činu útoku na verejného činiteľa podľa § 155 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. b/ Tr. zák., za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 2 (dva) roky nepodmienečne so zaradením do II. nápravnovýchovnej skupiny.

Za to bol odsúdený podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, ods. 5 Tr. zák., § 37 písm. m/, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d/ Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov. Na výkon uloženého trestu bol podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu so

stredným stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený ihneď po jeho vyhlásení odvolanie do zápisnice o hlavnom pojednávaní (č. l. 137). Včas podané odvolanie odôvodnil osobitným podaním prostredníctvom obhajcu.

V písomných dôvodoch odvolania (č. l. 157-158) obhajca poukázal na skutočnosť, že obvinený i poškodený B. K. sa poznajú z minulosti. Poškodený na hlavnom pojednávaní nepotvrdil, že by obvinený mal v rukách sekeru, ktorou by ho ohrozoval, nepotvrdil ani násilie zo strany obvineného, potvrdil iba skutočnosť, že obvinený ho požiadal o zapožičanie peňazí, tiež bol preukázaný nepriateľský vzťah medzi obvineným a svedkom Y. E., ktorý ani nemohol konkrétny skutok vidieť, pretože prišiel až na záver skutku. Svedok E. tvrdil privolaným mestským policajtom, že obvinený mal v ruke nôž, čo nebolo preukázané, svedok napadol obvineného a celé to zdramatizoval s cieľom, aby sa obvinený s ostatnými bezdomovcami zdržoval v okolí jeho bufetu. Za fyzické napadnutie podal na svedka aj trestné oznámenie. Záverom odvolania navrhol posúdiť konanie obvineného podľa § 212 ods. 1 Tr. zák., prípadne ako priestupok proti občianskemu spoluzitiu.

V písomnom dodatku odvolania (č. l. 161 - 162) znovu poukázal na výpoveď samotného poškodeného, na skutočnosť, že v priebehu konania svedok Y. E. opakovane menil svoju výpoveď, vytýkal vyšetrovateľke, že nevzala daktyloskopické stopy z peňaženky poškodeného, nevyhotovila fotografie o jeho zranení, ktoré mu spôsobil svedok. Znovu poukázal na skutočnosť, že jeho obranu potvrdili privolaní mestskí policajti a svedkyňa G. T., preto sa žalovaného skutku nemohol dopustiť. Navrhol odvolaniu vyhovieť, zrušiť napadnutý rozsudok a domáhal sa oslobodenia podľa § 285 písm. a/ Tr. por.

Odvolanie proti rozsudku obvinený doplnil podaním došlým na odvolací súd 20. decembra 2012 (č. l. 280), kde vzniesol námietku zaujatosti proti sudcovi, ktorý ho odsúdil iba pre jeho minulosť. Nevzal do úvahy svedecké výpovede, ktoré potvrdili jeho obranu a vytýkal svojmu obhajcovi, že mu nedal priestor na jeho obhajobu. Znovu poukázal, že bol napadnutý svedkom Y. E., pričom bol ošetrovaný na pohotovosti.

Na základe včas podaného odvolania vo veci rozhodoval Krajský súd v Nitre, ktorý na verejnom zasadnutí 24. januára 2013 uznesením sp. zn. 4 To 2/2013 odvolanie obvineného podľa § 319 Tr. por. zamietol ako nedôvodné.

Rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 24. januára 2013, kedy vo veci rozhodol krajský súd, pričom obvinený uložený trest od uvedeného dňa vykonáva, t. č. v Ústave na výkon trestu Leopoldov. Odpis rozhodnutia krajského súdu obvinený prevzal 3. apríla 2013, jeho obhajca i prokurátor prevzali rozhodnutie 12. marca 2013.

Okresný súd Nové Zámky 29. apríla 2016 predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie obvineného J. K., ktoré podal prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. X. S., advokáta Advokátskej kancelárie Bratislava. Dovolanie bolo podané na súde prvého stupňa ako druhé dovolanie dňa 14. decembra 2015 samotným obvineným, pričom zároveň obvinený požiadal súd prvého stupňa o ustanovenie obhajcu. Pokiaľ najvyšší súd konštatuje, že ide o druhé dovolanie obvineného, obvinený toto dovolanie podal po tom, ako podal dovolanie 21. januára 2014 z dôvodov § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por. a o ktorom najvyšší súd rozhodol tak, že dovolanie odmietol uznesením z 15. apríla 2014, sp. zn. 5 Tdo 20/2014.

V písomných dôvodoch svojho ďalšieho dovolania (č. l. 354) zo 14. decembra 2015 obvinený uplatnil nové dovolacie dôvody, konkrétne podľa § 371 ods. 1 písm. e/, g/, k/ Tr. por. Vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e/ Tr. por. argumentoval tým, že predseda senátu JUDr. Jozef Škvára mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, nakoľko 19. augusta 2012 tento sudca rozhodol o jeho väzbe a tým nezákonným spôsobom zasiahol do jeho základných práv a slobôd ako obvineného. Tento istý sudca a zároveň predseda senátu mal odmietnuť obžalobu na okresnom súde, čo však neurobil, naopak, nariadil hlavné pojednávanie, kde vykonal dokazovanie so

všetkými svedkami i napriek tomu, že svedkovia svojimi výpoveďami porušili v prípravnom konaní zákon, sudca rozhodol o vine a treste. Týmto predseda senátu porušil svoje povinnosti a porušil aj čl. 6 Dohovoru o ľudských právach. Obvinený, podľa jeho názoru, vykonáva trest protizákonne.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa písmena g/, rozhodnutie je podľa názoru dovolateľa založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. Vo veci chýbajú odborné vyjadrenia, najmä znalecký posudok súdnym znalcom, ako i všetky potrebné prostriedky v dokazovaní podľa § 119 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Trestného poriadku a neboli vykonané dôkazy v jeho prospech. Namietal, že nebola zaistená predmetná peňaženka poškodeného, čím by sa preukázalo, že on peňaženku vôbec nedržel v rukách. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. k/ Tr. por. uviedol, že sa proti nemu viedlo trestné stíhanie, hoci bolo neprípustné, nakoľko zo zápisnice o trestnom oznámení zo 17. augusta 2012, spísanej o 12.30 hod. je zrejmé, že ide o justičný omyl, ktorý zločin lúpeže zosnovala vyšetrovateľka policajného zboru mjr. Mgr. B. I. ako i dozorujúci prokurátor, ktorý podal obžalobu 8. novembra 2012 pod sp. zn. 1Pv 642/12.

Obhajca obvineného zotrval na písomných dôvodoch dovolania podaného obvineným a rozšíril dovolací dôvod o písmeno b/ ustanovenia § 371 ods. 1 Tr. por. s tým, že namieta procesné chyby a procesné porušenie ustanovení Trestného poriadku. Obhajca doložil k dovolaniu 8 dokladov, ku ktorým je potrebné uviesť, že všetky sa od počiatku nachádzajú v spisovom materiáli. Ide o zápisnicu Okresného riaditeľstva Policajného zboru Nové Zámky o zadržaní obvineného zo 17. augusta 2012, úradný záznam MsP Štúrovo zo 17. augusta 2012 - 2x, uznesenie Okresného súdu Nové Zámky z 19. augusta 2012, č. 1Tp53/2012, záznam o prijatí obvineného do výkonu väzby z 19. augusta 2012, rozsudok Krajského súdu v Nitre z 10. októbra 2014, sp. zn. 19 Sd 78/2014, lekárska správa z 11. júna 2013, uznesenie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Úrad inšpekčnej služby ČVS:SKIS-452/OISZ-V-2013 z 18. októbra 2013. Obhajca navrhol, aby dovolací súd zrušil uznesenie Krajského súdu v Nitre z 24. januára 2013, sp. zn. 4To/2/2013 ako i predchádzajúci rozsudok Okresného súdu Nové Zámky zo 6. decembra 2012, sp. zn. 1T/196/20102 a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Predseda senátu súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručil rovnopis dovolania okresnému prokurátorovi, s upozornením, že sa môže v lehote 20 dní k dovolaniu obvineného vyjadriť. Uvedenú možnosť využila okresná prokurátorka poverená výkonom funkcie námestníčky Okresnej prokuratúry Nové Zámky, ktorá vo svojom vyjadrení z 22. marca 2016 (č. l. 396-397) uviedla, že uplatnené dovolacie dôvody nie sú dané, a preto navrhla dovolanie obvineného odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por., nakoľko v danom prípade nie je splnený ani jeden z dovolacích dôvodov uvedených obhajcom obvineného v podanom dovolaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.). Dovolanie podal obvinený v súlade s ustanovením § 373 ods. 1 Tr. por. prostredníctvom obhajcu. Zároveň však zistil, že dovolanie obvineného je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach opakovane zdôrazňuje, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení súdov a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, ktorá zásada je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa širokým uplatňovaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inšancia.

Dovolanie preto možno podať iba z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 371 Tr. por., pričom dôvod dovolania sa musí v dovolaní vždy uviesť (§ 374 ods. 2 Tr. por.). Dovolací súd je viazaný uplatnenými dôvodmi dovolania a ich odôvodnením (§ 385 ods. 1 Tr. por.) a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy. Právne fundovanú argumentáciu má zaistiť práve povinné

zastúpenie obvineného obhajcom - advokátom.

V posudzovanej veci obvinený ako dovolací dôvod v minulosti uplatnil ustanovenie § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por., podľa ktorých dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu alebo ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť. O týchto dovolacích dôvodoch rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí uznesením 15. apríla 2014, sp. zn. 5 Tdo 20/2014, ktorým dovolanie obvineného J. K. podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol bez preskúmania veci, pretože bolo zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

V poradí druhé dovolanie podal obvinený J. K. podaním z 5. mája 2015, kde uviedol dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/, e/, g/ Tr. por. Toto dovolanie vzal späť písomným podaním z 28. mája 2015 s tým, že obvinený si neželal, aby dovolanie bolo postúpené na najvyšší súd. Predseda senátu súdu prvého stupňa preto zbral uznesením zo 17. júna 2015, sp. zn. 1T 196/2012 na vedomie späťvzatie dovolania obvineným podľa § 375 ods. 3 Tr. por.

Ako vyplýva z hore uvedeného, dovolaciemu súdu náležalo rozhodnúť v rámci tohto štádia dovolania o dovolacích dôvodoch podľa § 371 ods. 1 písm. b/, e/, g/, k/ Trestného poriadku.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. b/ Tr. por., tento je naplnený vtedy, ak súd rozhodol v nezákonnom zložení. Ide najmä o prípad, ak namiesto senátu rozhodne samosudca alebo senát v neúplnom zložení. V danom prípade obžaloba Okresného prokurátora Nové Zámky napadla 9. novembra 2012 pod sp. zn. 1 Pv 642/12 na Okresný súd Nové Zámky. Ako vyplýva z Potvrdenia o lustrácii, vec došla na okresný súd 9. novembra 2012 o 13:20:02 hod., je vedená pod sp. zn. 1T 196/2012 a bola pridelená v súlade s Rozvrhom práce Okresného súdu Nové Zámky na rok 2012 náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky sudcovi JUDr. Jozefovi Škvárovi.

Predseda senátu vytýčil 13. novembra 2012 termín hlavného pojednávania na 6. decembra 2012 o 08.30 hod. Na hlavnom pojednávaní, pri zachovaní kontradiktórneho konania a stálej prítomnosti obhajcu obvineného - JUDr. A. L., bol vypočutý obžalovaný, svedkovia, boli vykonané konfrontácie, prečítané listinné dôkazy, oboznámené obsahy predchádzajúcich spisov Okresného súdu Nové Zámky, pričom súd vyhlásil odsudzujúci rozsudok a rozhodol o ďalšom trvaní väzby u obvineného J. K.. Najvyšší súd len dodáva, že hlavné pojednávanie sa konalo za stálej prítomnosti predsedu senátu JUDr. Jozefa Škváru, prísediacich Mgr. Henriety Nagyovej a Mgr. Karola Kóšu, ako zákonných sudcov. Predsedovi senátu nebránila žiadna zákonná prekážka rozhodovať o vine a treste obžalovaného, i keď v prípravnom konaní vzal obvineného do väzby, teda rozhodoval o obmedzení osobnej slobody obvineného. Z obsahu trestného spisu vyplýva, že úkony JUDr. Jozefa Škváru ako sudcu pre prípadné konanie boli v rámci zákonných lehôt, obvinený bol pred sudcom vypočutý, následne mu bol ustanovený obhajca a správne bola započítaná aj lehota zadržania, t. j. od momentu obmedzenia osobnej slobody obvineného, ku ktorej došlo 17. augusta 2012 od 9.20 hod. Nemožno sa stotožniť ani s názorom dovolateľa, že predseda senátu nemal prijať obžalobu a že pochybil, pokiaľ vytýčil hlavné pojednávanie. Je zákonným právom predsedu senátu, či po podaní obžaloby túto prijme alebo vráti vec prokurátorovi, ako sa toho domáha obvinený. Preto dovolacie dôvody podľa písm. b/, e/ nie sú dané.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa písm. g/ ustanovenia § 371 ods. 1 Tr. por. a síce, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, touto problematikou použitia dôkazu, ktorý bol získaný nezákonným spôsobom (tzv. „ovocie z otráveného stromu“), sa zaoberal aj Európsky súd pre ľudské práva vo veci Gäfgen proti Nemecku (rozhodnutie z 1. júna 2010), v ktorom konštatoval, že nejde o porušenie čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ak obžalovaný mal možnosť v konaní pred súdom v plnej miere uplatniť svoje právo na obhajobu, hoci v predchádzajúcom štádiu trestného konania boli „usvedčujúce“ dôkazy proti nemu získané nezákonným spôsobom vo forme donútenia.

V prejednávanej veci ani k takej situácii, aby existujúce dôkazy boli označené za dôkazy získané nezákonným spôsobom, nedošlo. Obvinený v dovolaní predkladá dovolaciemu súdu vlastné hodnotenie vykonaných dôkazov, pričom skutočnosť, že súdy nižšieho stupňa si neosvojili hodnotenie dôkazov podľa predstáv obvineného, nie je naplnením žiadneho dovolacieho dôvodu. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. dovolací súd konštatuje, že nezistil žiadne pochybenia súdov nižšieho stupňa, ktoré by odôvodňovali záver o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.

Dovolateľ v samostatnej časti dovolania predkladá dovolaciemu súdu stanovisko k záverom súdov v odôvodnení rozsudku a uznesenia. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na ustanovenie § 371 ods. 7 Tr. por., podľa ktorého dovolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V súvislosti s aplikáciou judikatúry v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov najvyšší súd primárne pripomína, že podľa ustanovenia § 2 ods. 3, ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a pri rozhodovaní viazaný len Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a zákonom. Právny názor Ústavného súdu Slovenskej republiky obsiahnutý v jeho rozhodnutí vydanom v konaní podľa čl. 125 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky na základe návrhu súdu je pre súd záväzný. Za podmienok ustanovených osobitnými predpismi je sudca viazaný aj právnym názorom, ktorý vyslovil vo svojom rozhodnutí súd vyššieho stupňa.

Z označených zákonných ustanovení je teda nesporné, akými právnymi predpismi je súd pri svojej rozhodovacej činnosti viazaný. Vo svetle okolností pri riešení prejednávaneho prípadu dovolací súd nemá právomoc preskúmať a vyjadrovať sa k rozhodnutiam iných súdov nižšieho stupňa alebo k iným rozhodnutiam iných senátov najvyššieho súdu. Opak by znamenal, že dovolací súd si abstrahuje pôsobnosť, ktorá mu nepatrí, a tým by svojvoľne negoval princíp ustanovený v čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (princíp legality), ktorý je jedným zo základných postulátov právneho štátu nevyhnutným aj pre ochranu základných práv a slobôd občanov.

Najvyšší súd pripomína, že nevykonanie dokazovania v rozsahu predpokladanom obvineným a hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, nie je možné uplatňovať v rámci dovolacích dôvodov. Zo strany obvineného ani jeho obhajcu neboli v priebehu konania navrhnuté žiadne nové dôkazy a preto argumentáciu obvineného vo vzťahu k dovolacím dôvodom vyhodnotil dovolací súd ako nedôvodnú. Uplatnené námietky obvineného nie sú opodstatnené.

Pokiaľ ide o dovolateľom uplatnený dovolací dôvod podľa písmena k/ ustanovenia § 371 ods. 1 Tr. por. a síce, že proti obvinenému sa viedlo trestné stíhanie, hoci bolo neprípustné, aj tu sa dovolací súd zhoduje s názorom prokurátorky. Súd rozhodol na základe podanej obžaloby, ktorej nepredchádzalo rozhodnutie generálneho prokurátora o zrušení právoplatného rozhodnutia prokurátora v prípravnom konaní podľa § 363 Trestného poriadku.

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

V posudzovanej veci, ako už bolo vyššie uvedené, neboli splnené zákonné podmienky dovolania, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného J. K. podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.